

สรุปผลการวิจัย และ ข้อเสนอแนะ

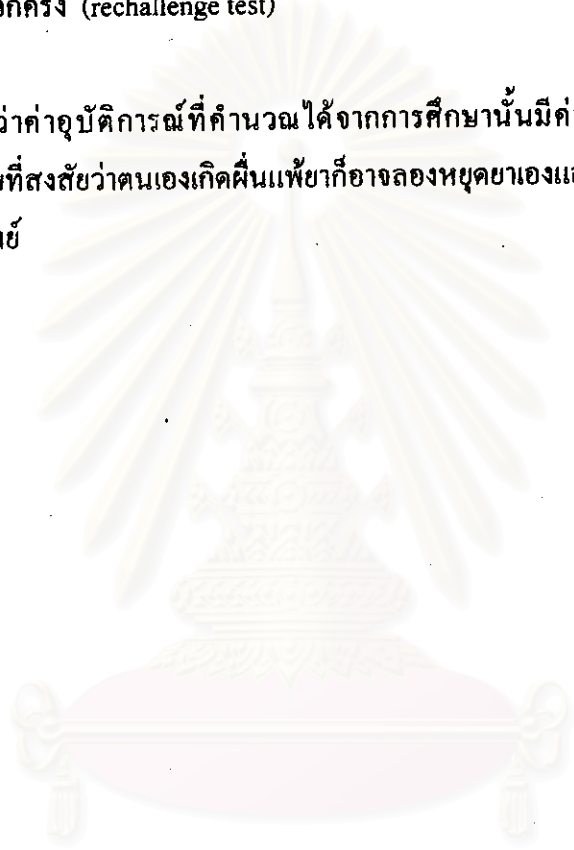
จากผลงานวิจัยนี้ได้ข้อสรุป ดังต่อไปนี้ คือ

1. อุบัติการณ์ของผื่นแพ้ยาในผู้ป่วยที่ติดเชื้อเอชไอวี ในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ในช่วงระยะเวลา 1 ปี 6 เดือน นับตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2541 ถึง 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2542 คิดเป็นร้อยละ 1.21 ของผู้ป่วยเอชไอวี โดยที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ค่าอุบัติการณ์ของผื่นแพ้ยาจะมีค่าอยู่ระหว่างร้อยละ 0.96 และ 1.46 โดยมีผู้ป่วยเอชไอวีที่ได้รับการวินิจฉัยผื่นแพ้ยาทั้งหมด 90 คน อัตราส่วนผู้ป่วยชายต่อผู้ป่วยหญิง เท่ากับ 2 : 1 อายุเฉลี่ย 34.9 ปี ร้อยละ 83.33 ของผู้ป่วยเอชไอวีที่เกิดผื่นแพ้ยาทั้งหมดอยู่ในช่วงอายุ 25-44 ปี
2. อุบัติการณ์ของผื่นแพ้ยาในผู้ป่วยที่ติดเชื้อเอชไอวี ในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สูงเป็น 48.4 เท่าของอุบัติการณ์ของผื่นแพ้ยาในผู้ป่วยทั่วไปของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ที่เคยมีรายงานไว้โดยมลเนตร รัตภาสกร และ นกคณ นพคุณ⁽¹⁰⁾ ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2540 (ร้อยละ 0.025)
3. ลักษณะผื่นแพ้ยาที่พบบ่อยที่สุดคือ ผื่นชนิด maculopapular rash โดยพบร้อยละ 56.67 ของผู้ป่วยเอชไอวีที่เกิดผื่นแพ้ยาทั้งหมด รองมาได้แก่ผื่นชนิด erythema multiforme และ Stevens-Johnson syndrome คิดเป็นร้อยละ 16.67 และ 14.44 ของผู้ป่วยเอชไอวีที่เกิดผื่นแพ้ยาทั้งหมดตามลำดับ ยาที่เป็นสาเหตุของผื่นแพ้ยาทั้งหมด 24 ชนิด ยาที่เป็นสาเหตุของผื่นแพ้ยาได้บ่อยที่สุดสามอันดับแรก ได้แก่ ยา trimethoprim-sulfamethoxazole, sulfadiazine, และ amoxicillin คิดเป็นร้อยละ 46.67, 5.56 และ 4.44 ของผู้ป่วยเอชไอวีที่เกิดผื่นแพ้ยาทั้งหมดตามลำดับ ระยะเวลาที่ผู้ป่วยได้รับยาจนกระทั่งเกิดผื่นแพ้ยาขึ้นมีค่าเฉลี่ย 21.3 วัน ร้อยละ 47.2 และร้อยละ 57 ของผู้ป่วยเอชไอวีที่แพ้ยามีภาวะ eosinophilia และดับอีกเสปตามลำดับ ร่วมด้วยในขณะที่เกิดผื่นแพ้ยา
4. ร้อยละ 88.9 ของผู้ป่วยเอชไอวีที่เกิดผื่นแพ้ยาทั้งหมดมีระยะของโรคติดเชื้อเอชไอวีอยู่ในระยะเอดส์เต็มขั้น
5. ผู้ป่วยเอชไอวีที่เกิดผื่นแพ้ยา มีระดับ CD4⁺ cell ในเลือดเฉลี่ย 84.56 cells/mm³ โดย

ร้อยละ 86.3 ของผู้ป่วยเอชไอวีที่แพ้ยา มีระดับ CD4+ cell ในเลือดต่ำกว่า 200 cells/mm³ แสดงถึงอัตราการเกิดผื่นแพ้ยาที่สูงขึ้นแปรผกผันกับระดับ CD4+ cell ในเลือดที่ต่ำลง

การศึกษาอุบัติการณ์ของผื่นแพ้ยาเป็นสิ่งที่ควรจัดทำเป็นระยะๆ เช่น ทุก 5 ปี เพื่อให้เข้ากับยุคสมัย เนื่องจากมีการนำยาใหม่ๆ มาใช้กันเพิ่มขึ้นตลอดเวลา วิธีที่ใช้ในการวินิจฉัยยาที่เป็นสาเหตุของผื่นแพ้ยาที่น่าเชื่อถือมากที่สุดและเป็นที่ยอมรับในปัจจุบันคือ การให้ผู้ป่วยกลับไปได้รับยาที่สงสัยว่าจะแพ้อีกครั้ง (rechallenge test)

ผู้วิจัยเชื่อว่าค่าอุบัติการณ์ที่คำนวณได้จากการศึกษานี้มีค่าต่ำกว่าอุบัติการณ์ที่แท้จริง เพราะผู้ป่วยบางรายที่สงสัยว่าตนเองเกิดผื่นแพ้ยาก็อาจลองหยุดยาเองแล้วผื่นหายไป ผู้ป่วยเหล่านั้นจึงไม่ได้ไปพบแพทย์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย